

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
2.Mf.31.170/2022/7.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Ferkócza Ügyvédi Iroda (felperesi jogi képviselő címe ügyintéző: dr. Ferkóczi Noémi Veronika ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (felperes címe) felperesnek – a dr. György Tímea kamarai jogtanácsos által képviselt **alperes** (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 8.M.70.025/2020/87. számú ítélete ellen a felperes 88., az alperes 89. és 90. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét nem fellebbezett részében nem érinti, fellebbezett részében részben megváltoztatja, a háztartási kisegítés címén felperesnek járó lejárt összeget 1.117.600 (egymillió-száztizenhétezer-hatszáz) forintra leszállítja, a 2022. március 10-től negyedévente igényelt 53.340 (ötvenháromezer-háromszáznegyven) forint összeg tekintetében a keresetet elutasítja, az utazási költség címén járó összeget 57.000 (ötvenhétezer) forintra, az alperest terhelő elsőfokú eljárási illeték összegét 414.466 (négy száztizennégyezer-négy százhatvanhat) forintra, és a szakértői díj összegét 863.769 (nyolcszázhatvanháromezer-hétszázhatvankilenc) forintra leszállítja, az állam terhén maradó elsőfokú eljárási illeték összegét 123.801 (százhuszonháromezer-nyolcszázegy) forintra, a szakértői díj összegét 258.009 (kétszázötvennyolcezer-kilenc) forintra felemeli, egyebekben helyben hagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 70.000 (hetvenezer) forint másodfokú perköltséget, és az államnak külön felhívásra 461.451 (négy százhatvanegyezer-négy százötvenegy) forint fellebbezési eljárási illetéket, a fennmaradó 103.909 (százháromezer-kilencszázkilenc) forint illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság döntése és az alapjául szolgáló tényállás

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2022. március 9-én kelt 8.M.70.025/2020/87. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 19.341.503 forint lejárt jövedelempótló kártérítést és annak kamatait, valamint 2022. március 10-től havi 336.628 forint járadékot, cafetéria címén 1.134.149 forintot és kamatait, jutalom címén 138.387 forintot és kamatait, utazási költség címén 712.500 forintot és kamatait, háztartási kisegítés címén 1.117.600 + 480.060 forint lejárt járadékot, továbbá 2022. március 10-től havonta 40.640 forintot és negyedévente 53.340 forintot, bevásárlással felmerült többletköltség címén 84.709 forintot és kamatait, illetve 2022. március 10-től havonta 1.334 forintot, lökéshullám kezeléssel felmerült költségként 40.000 forintot, álláskereső összefüggésben felmerült 23.000 forintot és sérelemdíj címén 1.000.000 forintot és annak késedelmi kamatát, valamint 300.000 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította, az ideiglenes intézkedést hatályon kívül helyezte. Kötelezte az alperest 430.600 eljárási illeték és 897.422 forint költség megfizetésére, és megállapította, hogy a további 107.700 eljárási illetéket és 224.356 forint költséget az állam viseli.

[2] A perben megállapított tényállás szerint a felperes 2005. március 9-én létesített munkaviszonyt az alperessel trolibuszvezető munkakörre. A felperes 2014 végéig fizikai megterhelés okán tünetet, panaszt nem észlelt munkavégzése során, bár a hidraulikus szervokormány meghibásodása esetén annak a trolibusz mozgásba hozásához, fordulásához jelentős erő- és energiaráfordítást kellett végeznie.

[3] Az alperes 2014. november 17-től egy közlekedési incidenst követően a felperest - mechanikai műszerész végzettségére figyelemmel – műhelymunkára osztotta be. Ennek során 100 kilogrammos gumiabroncsokba kellett jelzést besűtnie, ehhez az abroncsokat mozgatni, salgópolicokat építeni, a fékpofáról-fékbetétről a szegecseket leütni, illetve flex-szel történő munkavégzés is előfordult. A felperes 2015. január 29-én a kalapács használata során jobb könyökében fájdalmat érzett, jelezte Munkavédelmi felelősnek - aki egyben az alperes munkavédelmi felelőse is volt -, hogy munkáját nem tudja tovább végezni. Másnap a felperes könnyebb fizikai munka körébe tartozó műszerészi munkafeladatokat kapott, 2 kilogrammos kalapáccsal kellett ajtószелеpek karbantartását végeznie. Ennek ellenére jobb karjának fájdalomssága nem múlt el. Hétvégén karját pihentette, majd ugyanazt a műszerészi munkát végezte február 2-a és 4-e között. 2015. február 5-én háziorvosa a reumatológiára utalta, ahol teniszkönyök diagnózist állapítottak meg. A felperes 2015. február 5-től március 18-ig táppénzes állományban volt, majd a munkavégzéshez visszatérve az üzemorvos a trolibuszvezetői munkakörre nem, műszerész munkakörre továbbra is alkalmasnak találta, a műhelymunka kapcsán könyökkímélő munkakört javasolva. 2015. március 19. és 26. között a felperes továbbra is erőfelfejtással járó műszerészi tevékenységet végzett a pneumatikai műhelyben. A munkavégzés során tapasztalt fájdalmat és nehézséget ismételten jelezte Munkavédelmi felelősnek, az alperes azonban a fizikai munkavégzés alól nem mentette fel. Kollégája, tanú² az erőteljesebb kalapálási munkákat igyekezett helyette elvégezni, mindez az állapotán számottevően nem javított.

[4] A felperes 2015. március 26-tól június 1-ig keresőképtelen volt, majd június 12-ig szabadságát töltötte, ezután augusztus 31-ig ismételten táppénzes állományban volt. Ennek leteltekor az üzemorvos trolibusz-vezetői munkakörre alkalmatlannak találta, így az alperes 2015. szeptember 23-án a munkaviszonyt felmondta, tekintettel a felperes egészségi állapotára és arra figyelemmel, hogy egészségi állapotához igazodó munkakört felajánlani nem tudott.

[5] A felperes foglalkozási megbetegedését D7 kóddal „izom és íntapadási helyek túlterhelés által okozott betegségek” diagnózissal Budapest Főváros Kormányhivatala 2015. szeptember 21-én nyilvántartásba vette. Az alperes társadalombiztosítási kifizetőhelyként 2015. október 25-i határozatával a felperes foglalkozási betegségét üzemi balesetnek elismerte.

[6] A felperesnél a 2015. január 29-én tapasztalt fájdalmakat követő orvosi és szakértői vizsgálatok a jobb könyök körüli íntapadási hely gyulladásos megbetegedését állapították meg. A felperes természetes kórokú megbetegedésben, így magas vérnyomásos betegségben is szenved, melyet háziorvosa 2017-ben regisztrált. Továbbá hepatitis betegsége a '90-es években került diagnosztizálásra, azonban az izom, ízületi és végtagfájdalommal nem párosul. A felperes össz-szervezeti egészségkárosodásának mértéke 27 %, amely 2020. évre elérte a 31%-ot. A felperes a teniszkönyök megbetegedés következtében 3 kilogrammnál nehezebb súlyt emelni, tartani nem tud, életmódja és munkavégzési képessége közepes fokban nehezedett el. Ez a közepes, illetve nehezebb fizikai munkával járó takarítási munkálatokban és a munkavégzés során a hasonló, nagyobb erőfeszítéssel járó tevékenységek végzésében akadályoztatást jelent. A felperes könyökbetegsége részben természetes, részben foglalkozási eredetű megbetegedés, és az alperesnél végzett fizikai erőfeszítéssel részben összefüggésben áll. A százalékos arány e két megbetegedés között orvosszakértői szempontból nem állapítható meg. Becsléssel a perben kirendelt igazságügyi orvosszakértő kb. 50%-os összefüggést állapított meg. A felperesnél munkaviszonyának megszüntetését követően 2016-ban depressziós epizód is fennállt, amelyben lassú javulás kezdődött, ezt követően azonban orvoshoz nem fordult, pszichológus-pszichiáter segítségét nem vette igénybe.

[7] A felperes a megbetegedése következtében „C” kategóriás jogosítványát elvesztette. 2015. november 27-től 2016. február 24-ig álláskeresői járadékra vált jogosulttá, majd 2017. július 31-től 2019. március 17-ig, illetve 2019. július 1-től 2020. január 14-ig havi 22.800 forint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesült. 2019. március 18-tól április 8-ig az Oktatási Hivatalban végzett munkát, majd ismételten 22.800 forint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesült. 2020. január 15-től május 14-ig a Gimnáziumban gondnoki munkakört töltött be. A munkaviszonnyal nem érintett időszakokban továbbra is foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesült, illetve a Jogsegélyszolgálatnál 2021. február 5-től április 30-ig állt munkaviszonyban 117.180 forint jövedelemre szert téve.

[8] A felperes saját tulajdonú lakásában egyedül él. 2016 novemberétől a bevásárlást Toyota Yaris gépkocsijával végzi, mivel nagyobb súlyt cipelni állapota miatt nem

tud. 2015. februárját követően állapota javítása érdekében szakorvos által javasolt lökéshullám kezelést vett igénybe, műtéti beavatkozásra nem került sor.

[9] A felperes foglalkozási megbetegedéssel összefüggésben előterjesztett kártérítési igényét az elsőfokú bíróság túlnyomó részben megalapozottnak találta. Döntését a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 166. § (1) – (3) bekezdésére, 167. § (1) bekezdésére, 169. § (1) bekezdésére, 172. § (1) és (2) bekezdésére, 173. § (1) bekezdésére, 286. § (1) bekezdésére, a 160. § alapján alkalmazandó a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi. V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:47. §-ára alapította.

[10] Mindenekelőtt rögzítette, hogy a felperest terhelte az egészségi állapotában bekövetkezett változás, a teniszkönyök diagnózis, illetve a foglalkozási megbetegedésnek az alperesnél fennállt munkaviszonyával, az ott ténylegesen kifejtett munkavégzéssel fennálló okozati összefüggésének bizonyítása, mindez szakkérdésnek bizonyult. A perben kirendelt Orvosszakértő Orvosszakértői Iroda és a Központ szakvéleményében rögzítettek vete figyelembe, amelyek szerint részoki összefüggés áll fenn az alperesnél 2014. november 18-tól végzett fizikai munka és a teniszkönyök foglalkozási megbetegedés kialakulása között, amelyhez természetes kórokú megbetegedés is hozzájárult. Aggálytalannak tekintette a szakértői véleményeket akörben, hogy a krónikus terhelés a felperes esetében 2015. januárjáig sem panasszal, sem tünettel, fájdalommal nem járt. A 2015. január 29-én tapasztaltak, majd a 2015. március 18-i táppénzes állomány után folytatódó munkavégzés során kifejtett tevékenység állapotrosszabbító hatását elegendőnek találta annak megállapításához, hogy okozati összefüggés fennáll a felperesnek az alperesnél fennállt munkaviszonyával, az ott történt munkavégzéssel, az annak során történt fizikai erőfeszítéssel és a megbetegedésének eredményeképpen következett be. A szakértők megállapították, hogy a felperes egészségi állapotát érintő negatív változás; a teniszkönyök diagnózis 5%-os mértékű összszervezeti egészségkárosodást eredményezett a felperesnél, és az alperes felelőssége a megbetegedésért fennáll. Hangsúlyozta, hogy az alperes a pert megelőző ügyvédi felszólító levélben említett Mt. 166. § (2) bekezdésében foglalt mentesülésre hivatkozni nem kívánt, felperesi vétkes magatartást nem állított, csak a felperesi igények felmerülte kapcsán hivatkozott kármegosztásra oly módon, hogy a felperes nem tett eleget kárenyhítési kötelezettségének. Kifejtette, hogy a munkáltató kártérítési felelősségének megállapítása körében ez a körülmény jelentőséggel nem bír, mivel kármegosztás alapjául nem szolgálhat. A kárenyhítési kötelezettséget az egyes kereseti igények elbírálása vonatkozásában külön-külön vizsgálta. Mindezek alapján úgy foglalt állást, hogy az alperes felelőssége fennáll a foglalkozási megbetegedés kialakulásáért és annak százalékos megosztására nem volt lehetőség és az alperesi munkáltató a felperes teljes karáért felel.

[11] Az elmaradt jövedelem tekintetében a kárenyhítési kötelezettség vizsgálatánál megállapította, hogy a felperes okiratokkal támasztotta alá, hogy igyekezett elhelyezkedni és újabb jogviszonyokat létesíteni, azokat mindaddig fenntartani, amíg fizikai fájdalmai miatt tovább munkát végezni nem tudott. A számos elhelyezkedési kísérlet megfelelően igazolta a kárenyhítési kötelezettség teljesítését, a felperes próbált élni lehetőségeivel, ezekben megváltozott egészségi állapota jelentősen korlátozta. Másrészt a felperes igénybe vett minden olyan kezelési lehetőséget, amitől egészségi állapota javulását remélte, így a lökéshullám kezelést is. Rámutatott, hogy a szakértői vélemény értelmében a felperest

kezelése körében mulasztás nem terhelte. Ugyancsak a szakértői vélemény alapján megállapította, hogy a felperes az alperessel a perbeli jogviszonyának létesítését megelőzően (2005. március 09. előtt) és a perbeli jogviszonya alatt (2015. január 29-ig) tünet- és panaszmentesen végezte a munkáját. A felperesnek a közel két hónapon át végzett fizikai munka után – ezzel részoki összefüggésben – alakult ki a megbetegedése, ami a teljes kártérítési felelősséget megalapozza.

[12] Az elmaradt jövedelem összecszerúsége körében rögzítette, hogy az Mt. 172. §-ban foglaltak szerinti járulék levonásával, valamint az okirattal alátámasztott máshonnan megtérülő jövedelmek levonásával kapcsolatos számítási móddal az alperes 2017. június 30. napjáig terjedő időszakra egyetértett. A felperes az alperes által jóváhagyott számítási móddal határozta meg a további idősziakra nézve is az elmaradt jövedelem összegét. Ezért a kereseti kérelemnek helyt adva 2022. március 10-től minden hónap 15-ig a felperes által kiszámított havi 336.628 forint járadék megfizetésére kötelezte az alperest, a lejárt összeg tekintetében pedig egyösszegben határozta meg a marasztalási összeget. A késedelmi kamatról középarányos időponttól rendelkezett.

[13] A cafetéria jogcímén a felperes az alperes által kimutatott összegben érvényesítette igényét, amit megalapozottnak talált. A késedelmi kamatkövetelés kezdő időpontját azonban a keresettől eltérően 2019. január 15-től határozta meg. A jubileumi jutalomra vonatkozó kereseti kérelmet is megalapozottnak találta, figyelemmel arra, hogy az igényelt juttatás a felperest foglalkozási megbetegedés hiányában fennálló munkaviszonyában megillette volna.

[14] Úgy foglalt állást, hogy a 9.500 forint névértékű utazási hozzájárulásra a felperes munkavégzés hiányában is jogosult. A felperes jogviszonya ugyanis egészségügyi alkalmatlanság okán szűnt meg, ellenben folyamatos jogviszony esetén ebben a juttatásban is részesült volna munkáltatójától. Az alperes kártérítési felelősségére figyelemmel a 75 hónapra kiszámított igényt megalapozottnak találta és a követelés után 2019. január 15-től állapította meg a kamatfizetési kötelezettséget.

[15] A háztartási kisegítés címén havi 64.000 forint + áfa és negyedévente 42.000 + áfa költségigényt terjesztett elő a felperes fizikai akadályoztatása miatt heti és negyedéves nagytakarítások ellenértékeként, 2019. november 19-től felszámítva azt. A heti takarításokra havonta két alkalommal, míg a negyedéves nagytakarításokra vonatkozó költségigényt megalapozottnak találta. Az összecszerúség körében elfogadta a felperes által megkeresett szolgáltató részéről meghatározott árakat, mivel az összecszerúségében nem volt eltúlzott. Úgy ítélte meg, hogy a jövőre nézve a felperest az említett rendszerességgel járadék formájában is megilleti ez a juttatás.

[16] A bevásárlással felmerülő többletköltségre vonatkozó, 2016. november 14-től havi 1.332 forint alapulvételével meghatározott lejárt és a jövőre nézve felmerült

járadékigényt is megalapozottnak találta. A szakértők egybehangzó véleménye szerint a felperes ugyanis nem tud 3 kilogrammnál több terhet cipelni, és a csökkent terhelhetőség a jövőre nézve is fennáll.

[17] A lökéshullám kezeléssel felmerülő költség körében döntését a szakértői véleményekre alapította, eszerint a szakorvos által javasolt kezelés indokolt, amely a társadalombiztosítás keretén belül nem volt igénybe vehető. A felperes okirattal igazolta, hogy négy alkalommal a kezelésen megjelent, azzal kapcsolatosan alkalmanként 10.000 forint költsége merült fel.

[18] Az álláskereséssel összefüggésben megalapozottnak találta a felperes 23.000 forint összegű igényét, amely átképzéssel és egy orvosi vizsgálat díjaként merült fel, amit a felperes okirattal igazolt is.

[19] A felperes egészségkárosodásával összefüggésben elszenvedett személyiségi jogsértés okán 2.000.000 forint sérelemdíj iránti igényét 1.000.000 forint összegben találta alaposnak. E körben azt értékelte, hogy a szakértői vélemény értelmében a felperes munkavégzéssel összefüggésben szenvedett egészségkárosodásának hatásai a mai napig érződnek. Jobb könyökének állapota rögzült, a rehabilitáció a könyökének terhelhetőségére vonatkozóan jelentős javulást nem eredményezne. A felperes élethelyzete elnehezült számos tevékenységben (otthoni munkavégzés, lakástisztántartása), illetve a munkavégzésében akadályozott, mindez sérelemdíjjal kompenzálendő. Rögzítette, hogy a felperes a munkaviszonya megszüntetését pszichésen rosszul viselte és depressziós epizód a jogviszony megszüntetése után az egészségi állapotának romlása miatt orvosszakértői szempontból megállapítható volt. A szakértői vélemény szerint azonban a felperes az utóbbi két-három évben pszichológus-pszichiáter segítségét nem vette igénybe. Arra utaló iratok nem voltak, amely szerint a felperes olyan állapotban lett volna, hogy orvoshoz fordulása indokoltá vált, így javulást mutató pszichés állapotát is értékelte.

[20] Elutasította a magas vérnyomás betegségre szedett, havi 900 forint összegű gyógyszerköltség megtérítésével kapcsolatos igényt, mivel az orvosszakértői vélemény ezen megbetegedésnek a munkaviszonnyal való összefüggését nem igazolta. Ugyancsak elutasította a lekötött betét megszüntetésével felmerült költség iránti igényt. A felperes mindösszesen egy banki okiratot csatolt, azonban nem volt kimutatható szoros okozati összefüggés a lekötött betét megszüntetése és az emiatt bekövetkezett kár, illetve a felperes foglalkozási megbetegedéséből adódó egészségügyi alkalmatlansága miatti munkaviszony megszüntetés között.

[21] A pertárgy értékét mindösszesen 8.971.118 forintban állapította meg. Ennek alapulvételével a pernyertesség-pervesztesség arányát 80-20 %-ban határozta meg a felperes javára és ennek megfelelően rendelkezett az Illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 42. § (1) bekezdés a) pontja szerint kiszámított illeték viseléséről.

Rögzítette, hogy a felperes munkavállalói költségkedvezményben részesült, így helyette a 6/1986 (VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli. A pernyertesség-pervesztesség arányában a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp) 78. §-a alapján kötelezte az alperest a felperes perköltségének viselésére és ugyanezen arányban rendelkezett az eljárással felmerült költség viseléséről is.

A felperes fellebbezése

[22] A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a sérelemdíj összegét a kereseti kérelmében megjelölt 2.000.000 forintra kérte felemelni, egyben másodfokú perköltségigényt is előterjesztett. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet sérti a Pp. 206. § (1) és (3) bekezdését, 221. §-át és a Ptk. 2:52. § (3) bekezdését.

[23] Indokolásul előadta, hogy az elsőfokú bíróság a sérelemdíj összegének meghatározásakor nem vette figyelembe a perben hivatkozott valamennyi körülményt, továbbá az összezszerűség megállapítása során indokolatlanul nagy jelentőséget tulajdonított a szakértői vélemény azon megállapításának, miszerint az utóbbi két-három évben pszichiáter vagy pszichológus segítségét nem vette igénybe és mindez pszichés állapotának javulására enged következtetni.

[24] Nem értékelte az elsőfokú bíróság, hogy a könyökbetegsége, és ezzel összefüggésben munkaviszonya megszüntetése miatt társas élete jelentősen beszűkült, amit a tanúvallomások és a szakvélemények is alátámasztottak. Igazolást nyert a perben, hogy a jogviszony megszűnését megelőzően rendszeresen baráti összejövetelekre járt, sportolt és sokféle szabadidős tevékenységet végzett. Ezek elmaradásával kifejezetten negatív módon változott lelkiállapota és általános hangulata is. Értékelni kellett volna, hogy az alperes méltánytalan bánásmódban részesítette, amikor nem az egészségi állapotának megfelelő munkát biztosított számára. Az képviselő1 szakvéleménye szerint a pneumatikai műhelyben végzett további fizikai munka állapotrosszabbító hatással volt könyökbántalmára. Vagyoni helyzete jelentősen megromlott, fel kellett élnie megtakarításait és kölcsönt kellett kérnie, bizonytalanná vált megélhetése, életszínvonala jelentősen csökkent. Értékelés nélkül maradt az is, hogy nem tud olyan munkát vállalni, amiben a legnagyobb tapasztalattal rendelkezik. A dr. Orvosszakértői Orvosszakértői Iroda által készített szakértői véleményben rögzítésre került, hogy „ismeretlen dózisú hangulatjavítót jelenleg is szed állítása szerint” és a pszichiáter kezelését azért hagyta abba, mert a gyógyszerek nyomán nem tapasztalt javulást az állapotában.

Az alperes fellebbezése

[25] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes is fellebbezéssel élt – egyidejűleg igazolási kérelem előterjesztésével – melyben annak részbeni megváltoztatását kérte az

alábbiak szerint: a kárenyhítési kötelezettség elmulasztására tekintettel a jövedelempótló kártérítés, cafetéria és jubileumi jutalom körében a marasztalást teljes terjedelmében mellőzni kérte, az utazási költség körében a marasztalási összeget 28.500 forintra, a bevásárlással kapcsolatosan felmerülő többletköltség körében a lejárt összeget 42.355 forintra, a havi járadék összegét 667 forintra kérte leszállítani, a háztartási kisegítés költsége körében a negyedéves takarítások kapcsán a marasztalás teljes mellőzését, a havi takarítások körében a lejárt összeget 558.800 forintra, a havi járadék összegét 20.320 forintra kérte leszállítani, a lökéshullám kezeléssel és az álláskereséssel összefüggő költséget a felére, azaz 20.000 forintra illetve 11.500 forintra kérte leszállítani és egyben másodfokú perköltségigényt is bejelentett.

[26] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a peradatokat, a rendelkezésre álló bizonyítékokat tévesen értékelte, ezért megalapozatlan döntésre jutott. A jövedelempótló kártérítés, cafetéria és jubileumi jutalom tekintetében a felperes nem tett eleget az őt terhelő kárenyhítési kötelezettségének, mivel nem tett meg mindent tőle elvárhatót megmaradt munkaerejének hasznosítása érdekében, így az Mt. 167. § (2) bekezdése alapján mulasztásából eredő következmények a munkáltató terhére nem róhatók. Hangsúlyozta, hogy az elmúlt hat és fél évben a felperes mindösszesen két rövid időtartamú foglalkoztatási jogviszony létesített és 2021. tavaszától három napon végzett statisztamunkát. Az elsőfokú eljárásban a felperes nem számolt be arról, hogy közfoglalkoztatás lehetőségével milyen okból nem élt, és arról sem, hogy az állam által biztosított ingyenes átképzést miért vette igénybe. A felperes által csatolt levelezés a jogszabály által előírt kötelezettségteljesítéséhez nem elegendő, illetve az egzisztenciális észszerűség is jóval többet kíván meg a felperes által teljesítettektől.

[27] Az utazási költség vonatkozásában a felperes kára keletkezését kizárólag 6 hónap tekintetében igazolta, 6 db bérletszelvény az, ami a felperes személyéhez köthető, a többi bérletszelvényen ismeretlen igazolványszám szerepel. A felperes a perben tett azon igazolását semmilyen módon nem igazolta, hogy ez a különbség az igazolványcseréből adódik.

[28] Ezt meghaladóan az utazási költségtérítés és a fellebbezéssel érintett további jogcímenek (bevásárlással, háztartási kisegítéssel, lökéshullámkezeléssel és álláskereséssel összefüggésben) keletkezett költségek tekintetében részoki kapcsolat miatt 50 %-kal kérte leszállítani a marasztalási összeget, mivel az okozatiság részleges jellegére tekintettel kármegosztás szükséges. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság téves megállapításra jutott, amikor nem alkalmazott kármegosztást arra hivatkozással, hogy természettudományos eszközökkel nem állapítható meg százalékos megosztás a felperes természetes korokú és a munkaviszonnyal összefüggő egészségsérelmével kapcsolatosan. Ez esetben mérlegelés alapján kell megállapítani a kárviselés arányát, az orvosi szakvéleményekben 50 %-os mérték szerepel, ami álláspontja szerint is elfogadható mérték.

[29] A háztartási kisegítés költségével kapcsolatosan ezen túlmenően előadta, hogy eltúlzott az 1 hónapra megítélt 58.420 forint (amely összeg tartalmazza a negyedéves

takarítások 1 hónapra eső részét is). Az észszerűség mentén indokolatlan a kétheti rendszeres takarítások figyelembevételével megítélt havi kártérítési összeg mellett a negyedéves tétel megállapítása, a kártérés alapjául kizárólag az indokolt igények szolgálhatnak.

[30] A fellebbezése kiegészítésében az 1/2018. (VI. 25.) KMK vélemény 3. pontjában foglaltakra utalt, mely szerint természetes korokú és ezzel együtt munkahelyi eredetű egészségkárosodás esetén a bíróságnak a kártérítési felelősség jogalapjára a munkaviszonnyal összefüggésre vonatkozóan arról kell állást foglalni, hogy a munkáltató kártérítési felelőssége a teljes kár helyett annak hányadrészére áll fenn. Mindezek figyelmen kívül maradtak a perbeli esetben. Az a körülmény, hogy a kirendelt orvosszakértők úgy nyilatkoztak, hogy a sorszerű és a munkaviszonnyal összefüggő egészségsérelem arányát természettudományi eszközökkel teljes pontossággal megállapítani nem lehet, nem vezethet ahhoz, hogy a bíróság a természetes korokú megbetegedések fennállásának tényét figyelmen kívül hagyja. A bírósági gyakorlat értelmében ilyen esetekben az arányosság (részeki kapcsolat) mérlegelés útján történő meghatározása, és a kármegosztás elrendelése a bíróság feladata.

A felperes fellebbezési ellenkérelme

[31] A felperes hangsúlyozta, hogy a 6/2016. (XI. 28.) KMK vélemény 7. pontja és az 1/2018. (VI. 25.) KMK vélemény II/5. (helyesen: III/5.) értelmében a kárenyhítési kötelezettséggel kapcsolatban a bizonyítás a munkáltatót terheli. Az alperes a per folyamán semmilyen bizonyítási indítványt nem tett a kárenyhítési kötelezettség elmulasztása körében. Ellenben felperesként részletesen nyilatkozott az álláskeresés, illetve az egészségügyi ellátásokkal kapcsolatosan tett lépéseiről, és e körben okirati bizonyítékokat is csatolt. Az alperes nem talált képzettségének, végzettségének, egészségi állapotának megfelelő munkakört, emiatt felmondással megszüntette a jogviszonyát, mindez szintén elhelyezkedési nehézségeire utaló körülmény. Hangsúlyozta, hogy életkora és egészségi állapota miatt jelentős nehézségekkel indult a munkaerőpiacon, korlátozott foglalkoztathatóságát igazolja a foglalkozás-egészségügyi szakvélemény is. Egészségügyi alkalmatlansága miatt veszítette el a „C” és „TR” kategóriás gépjárművezetői engedélyét, így 10 éves gyakorlatának megfelelő munkakörbe nem tudott jelentkezni, továbbá a tapasztalatának megfelelő munkakörökbe általában a pakolás, rakodás is beletartozik, amelynek egészségi állapota miatt nem tud megfelelni.

[32] Fenntartotta az utazási költségtérítés, háztartási kisegítés körében tett nyilatkozatait. Előbbi pénzbeli értéke az Mt. 169. § (1) bekezdése alapján elmaradt jövedelemként megtérítendő munkavállalói juttatásnak minősül. Rámutatott, hogy a háztartási kisegítő igénybevétele orvosszakértőileg indokolt, egyedül él, nincs segítsége a házimunkák elvégzésében, az igényelt összeget pedig árajánlattal igazolta, mellyel szemben az alperes bizonyítási indítvánnyal nem élt.

[33] Hangsúlyozta, hogy az egyéb költségtételek körében az alperes kármegosztásra történő hivatkozása is megalapozatlan. Az alperesnél elszenvedett egészségkárosodás következtében vált a trolicezésre alkalmatlanná, munkaviszonya emiatt szűnt meg. A szakértők egybehangzóan nyilatkoztak úgy, hogy orvosszakmailag nem lehet 100 %-osan megállapítani, hogy a munkavégzéshez kötődő fizikai erőfeszítés milyen arányban okozta a könyökbántalmát, tény azonban, hogy tünet- és panaszmentes volt az alperesnél történt munkavégzést megelőzően. Az egészségkárosodást megelőzően meglévő természetes korokú és a könyökbetegséggel összefüggő betegsége nem volt, ezért az alperes által hivatkozott 1/2018. (VI. 25.) KMK vélemény 4. pontja alkalmazható. Könyökével kapcsolatosan korábban semmilyen panasza nem volt, így jövedelemkiesést sem eredményezett, az bizonyítottan a műhelymunkák során végzett feladatok miatt keletkezett. Mindezeket túl úgy érvelt, hogy esetleges pervesztessége esetén sem marasztalható az alperes perköltségében, mivel munkavállalói költségkedvezményben részesül.

[34] Sérelemdíj körében előterjesztett fellebbezése indokolásának kiegészítéseként előadta, hogy pszichés állapota az utóbbi időben nem javult, orvoshoz azért nem fordult, mert egyes gyógyszerek kifejezett fizikai fájdalmat, kellemetlenséget okoztak számára. Érvelése alátámasztásul utalt szakértő² orvosszakértő tárgyaláson tett nyilatkozatára és hangsúlyozta, hogy egyedül élő személyként környezetében nem volt olyan személy, aki a problémái felismerésében segített volna.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme

[35] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a sérelemdíj körében megalapozott döntést hozott, ezért e körben az elsőfokú ítélet helybenhagyása indokolt.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[36] Az alperes fellebbezése kisebb részben alapos, a felperes fellebbezése nem alapos.

[37] A másodfokú bíróság a fellebbezések korlátai között vizsgálta felül az elsőfokú ítéletet, a fellebbezésekkel nem támadott rendelkezéseit nem érintette. Ennek keretében az elsőfokú bíróság által helyesen feltárt tényállás alapján a felek nyilatkozatai és a bizonyítékok részben eltérő értékelésével az utazási költség és a háztartási kisegítő költsége körében részben eltérő jogi következtetésekre jutott az összecszerűséget illetően, egyebekben egyetértett az elsőfokú bíróság döntésével.

[38] Az alperes a fellebbezési határidő elmulasztásával kapcsolatosan igazolási kérelemmel élt. Abban a mulasztás okának megjelölésén túl a mulasztás vétlenségét valószínűsítő körülményeket a Pp. 107. § (2) bekezdésének megfelelően előadta. Az elektronikus ügyviteli rendszer hibájával, az ellentmondásos rendszerüzenetekkel kapcsolatos érvelést a másodfokú bíróság a Pp. 109. § (2) bekezdése alapján méltányosan elbírálvá megalapozottnak találta, ezért az alperesi fellebbezést is érdemben vizsgálta.

[39] Az alperes megalapozatlanul kifogásolta a jogalapot érintően meghozott elsőfokú döntést a perbeli foglalkozási és a sorsszerű megbetegedések miatt kialakult egészségkárosodás részoki jellegére, ezáltal kármegosztás szükségességére hivatkozással.

[40] A perben beszerzett orvosszakértői vélemények azt támasztották alá, hogy a felperes teniszkönyök, máj, magas vérnyomás megbetegedésben és alkalmazkodási zavarban szenved. A foglalkozási megbetegedésnek minősülő teniszkönyök megbetegedés 5 %-os mozgásszervi részegységkárosodást eredményezett, és részben az alperesnél végzett fizikai erőfelfejtés, részben a természetes kórokú folyamatok eredményeként alakult ki. A szakértői vélemények egybehangzóak voltak arra nézve, hogy természettudományos módszerrel nem állapítható meg, hogy milyen százalékos mértékben hatott közre az alperesnél végzett fizikai munka a teniszkönyök kialakulásában és mennyiben sorsszerű a megbetegedés, azaz milyen mértékű a részoki összefüggés, ennek becsléseként utalt a Orvosszakértői Orvosszakértői Iroda Kft. a kiegészítő szakvéleményben az 50 %-os mértékre. A peradatok alapján 2015. január 29-ét megelőzően a felperesnél panaszt, tüneteket, jövedelemkiesést könyökének állapota egyáltalán nem okozott, a foglalkozási megbetegedést eredményező sérülés elszenvedése előtt betöltött munkaköreiben teljes értékű munkát végzett.

[41] A természetes kórokú és munkahelyi eredetű felperesi egészségkárosodásra figyelemmel is helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes teljes kártérítési felelőssége megállapítható. Az 1/2018. (VI. 25.) KMK véleménnyel megerősített állandó bírói gyakorlat szerint ugyanis amennyiben a munkavállaló egészségi állapota, testi fogyatkozása, szervezeti adottsága nem okozott jövedelemcsökkenéssel járó munkaképesség csökkenést és a jövedelem csökkenése a munkaviszonnyal összefüggésben következett be, a munkáltató a teljes kárért felel. Így az alperes által hivatkozott 50 %-os kármegosztásnak nem volt helye és erre figyelemmel a részoki mérték pontos százalékos aránya sem bírt jelentőséggel. Ezt az értelmezést erősítik meg az EBH2008. 1801. számú elvi határozatban foglaltak, miszerint ha nem állapítható meg, hogy a balesetig/foglalkozási megbetegedés kialakulásáig munkaképesség-csökkenést nem okozó sorsszerű megbetegedés a későbbiekben okozott volna-e és mikor munkaképesség-csökkenést, a munkáltató teljes kártérítési felelőssége körébe a foglalkozási megbetegedés által aktivizált sorsszerű megbetegedés is beletartozik. A perbeli esetben a teniszkönyök megbetegedés kialakulása esetében nem választható szét a foglalkozási jelleg és a sorsszerű megbetegedés, így a rendelkezésre álló adatok az alperesi munkáltató részleges mentesülését nem eredményezhették.

[42] Mindezek okán az alperes fellebbezése nem lehetett alapos a részoki összefüggésre hivatkozással a bevásárlással, a havi takarítással, a lökéshullám kezeléssel, az álláskereséssel kapcsolatosan felmerült költségek leszállításával kapcsolatban.

[43] Az alperes megalapozatlanul kifogásolta a jövedelempótló kártérítés, cafeteria, jubileumi jutalom körében hozott elsőfokú döntést is. A felperes a perben folyamatosan nyilatkozott egyéni körülményeiről, az álláskeresés során megtett intézkedéseiről, azt alátámasztó okirati bizonyítékait csatolta, igazolta az elhelyezkedés sikertelensége miatt igénybe vett ellátásokat is. Az alperes az abban foglalt konkrétumokat nem vitatta, mindösszesen általánosságban érvelt a kárenyhítési kötelezettség elmulasztására. Egyáltalán nem adott elő egyediesített hivatkozásokat a felperes szándékos kötelezettségszegésére, nem jelölte meg, hogy a felperes milyen állásokban való elhelyezkedését mulasztotta el. Kizárólag a fellebbezésében utalt a közfoglalkoztatásban való részvételre, illetve az ingyenes állami átképzésre, mint a felperestől a kárenyhítés körében elvárható magatartásra. Mindezeket azonban a Pp. 235. § (1) bekezdésében foglalt korlátokra figyelemmel a másodfokú bíróság nem vehette figyelembe.

[44] Az elmaradt jövedelembe kell számítani azt a juttatást is, amelyet a munkáltató a munkavállalói részére a káreseményt követően folyósít [3/2018. (IX. 17.) KMK vélemény 3. pontja]. Az alperes nem vitatottan cafeteria juttatásban és a munkaviszonyban töltött időtartam alapján jubileumi jutalomban részesítette a munkavállalóit. Tekintettel arra, hogy a felperes munkaviszonya egészségügyi alkalmatlanság miatt szűnt meg olyan foglalkozási megbetegedés okán, melynek bekövetkeztéért – a fentiek szerint – az alperes teljes kártérítési felelőssége fennáll, így az alperes köteles megtéríteni ezen a jogcímenenösszegezésében egyébként nem vitatott károkat.

[45] Helytállóan kifogásolta ugyanakkor az alperes a negyedéves nagytakarítások okán a háztartási kisegítő jogcímén előterjesztett kárigény megtérítésére vonatkozó rendelkezéseket. A felperes javára havi két alkalommal történő takarítás indokoltságát találta megalapozottnak az elsőfokú bíróság. A jobb felső végtag állapota miatt a felperes akadályozottsága a közepesen nehéz és nehéz takarítási munkákban szakértőileg igazolt, azonban a kétheti rendszerességgel történő takarítások mellett a negyedéves takarítások felmerülésének indokoltsága – a felperes lakásának méretére és az észszerű feladatellátásra, a szükséges mértéktartásra is figyelemmel – nem igazolható. Ezért a negyedéves takarítási költségek összegével leszállította a marasztalási összeget a másodfokú bíróság, így a lejárt tartozás 480.600 forinttal csökkent, míg a negyedévente járó 53.340 forint járadék körében a kereseti kérelmet elutasította.

[46] Nagyobb részben megalapozott az alperes fellebbezése az utazási költségtérítés körében is. Nem vitatottan az alperes a munkavállalói részére az utazási igazolvánnyal ingyenes utazási lehetőséget biztosít, amelytől a felperes a munkaviszonya megszüntetése miatt elesett. E körben utal a másodfokú bíróság arra, hogy az alperes a foglalkozási megbetegedéssel okozati összefüggésben álló felperesi károkért a fentebb kifejtettek miatt helytállni tartozik, azonban ezen a jogcímen a kár tényleges felmerülését a felperes túlnyomó

részt nem igazolta. A perben 75 hónapra számítva kérte a havi 9.500 forint értékű BKV bérlet, mint költség megtérítését, de mindösszesen 18 hónapra csatolt bérletszelvényt, amelyből az alperesi előadás szerint az igazolványszámok alapján 6 darab köthető a személyéhez. A felperes ennek cáfolatát nem adta, okiratokat e körben nem csatolt így önmagában a kárigény megalapozottságát, annak tényleges felmerülését az alperes által nem vitatott 6 bérlet ellenértékén túl az egészségkárosodás ténye nem támasztja alá. Ezért a másodfokú bíróság a ténylegesen igazolt költség összegére, azaz 6 x 9.500 forintra leszállította a felperesnek járó összeget.

[47] A másodfokú bíróság a sérelemdíj tárgyában nem találta alaposnak a felperes fellebbezését. Az Mt. 9. § (1) bekezdése értelmében a munkavállaló személyiségi jogainak megsértése esetén a Ptk. 2:42-54. §-a, illetve a 2:52. § (2), (3) bekezdése, illetve a 2:53. §-a alkalmazandó. A sérelemdíj az emberi személyiség értékminősége változásának kompenzálására hivatott, és a Kúria az Mfv.II.10.237/2019/4. számú eseti döntésében arra mutatott rá, hogy abban az esetben állapítható meg, amennyiben a személyiséget jellemző helyzet a korábbihoz képest hátrányosan változik meg. Figyelembe kell venni a sérelemdíj összegének meghatározásakor, hogy a sérelemdíj a személyiségi jogok megsértésének vagyoni elégtétellel történő kompenzációja, amely jellegét tekintve egy kárpótlás, egy elégtétel kíván lenni az elszenvedett nem vagyoni hátrányért.

[48] A Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltak megsértése akkor állapítható meg, ha a bíróság a tényállást nem kellően tárta fel, vagy a bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül mérlegelte, illetve a megállapított tényállás iratellenes megállapítást vagy logikai ellentmondást tartalmaz. Az elsőfokú bíróság helytállón indult ki a felperesnél a baleset bekövetkeztében kialakult egészségkárosodási mértékből. E körben az elsőfokú bíróság értékelte döntése kialakítása során azt a körülményt – ellentétben a fellebbezésben megfogalmazottakkal –, hogy a felperes foglalkozási megbetegedéssel összefüggő egészségkárosodása a beszerzett orvosszakértői véleményben rögzítettek szerint 5 %, és a 2015. március 18. utáni munkavégzésnek állapotrosszabbító hatása volt. A felperes jobb könyökének állapotából adódó maradandó egészségkárosodásnak a felperes életvitelére, elhelyezkedési lehetőségeire gyakorolt hatását az elsőfokú bíróság figyelembe vette, a mérlegelés szempontjai az ítéletéből kitűnnek, azokat a másodfokú bíróság nem tekintette okszerűtlennek a fellebbezésben hivatkozottak alapján sem.

[49] Az a szakvélemény alapján megállapítható, hogy a perbeli esetben a felperes a jobb kezének maradványállapota végleges, abban javulás nem várható és a felperes mindennapi életvitele elnehezült. Így a nehéz fizikai munkák és ilyen jellegű háztartási munkák elvégzésére, 3 kilogrammot meghaladó súlyok emelését igénylő, csavaró mozdulatokkal járó munkákra egyáltalán nem alkalmas. Mindezzel a felperes korábbi, jelentős fizikai aktivitással jellemzett életvitele jelentős mértékben megváltozott. A felperes balesettel összefüggő egészségkárosodási mértéke azonban jelentősnek nem minősül. A felperes korábban kedvelt szabadidős tevékenysége egy részét a fizikai sérülés miatt a jövőben nem folytathatja, ugyanakkor az intenzív mozgást, illetve a nagyobb erővel történő emelő mozdulatokat nem igénylő más szórakozási lehetőségek, kirándulások továbbra is adóttak számára. Azt is értékelni kellett, hogy a felperes nem vált munkaképtelenné, bár a munkához való joga sérült, mert az alperesnél ellátott munkakör betöltésére alkalmatlanná

vált. Az sem vitatható, hogy a felperest 55 évesen, középkorú felnőttként, a nyugdíjkorhatár betöltését megelőzően 10 évvel, egyedül és nem családban élő személyként érte a baleset.

[50] A tanúvallomások azt megerősítették, hogy a felperes társasági élete jelentősen megváltozott, beszűkült a megbetegedése miatt, de a szakértői vélemények értelmében szabadidős tevékenységében közepes fokban befolyásolja jobb kezének állapota. A depressziós epizód a szakértői megállapítás szerint lezajlott, a szakértői véleményben a hangulatjavító jelenlegi szedésére vonatkozó megjegyzés kizárólag felperesi nyilatkozatként szerepel. Az alperes a pneumatikai műhelyben a teniszkönyök diagnózis megállapítását követően keresőképpessé válását követően ténylegesen 2015. március 19-26. napja között foglalkoztatta. A felperes anyagi nehézségeinek kompenzálására a vagyoni károk különböző jogcímen történő érvényesítés szolgál, a sérelemdíjra való jogosultságot konkrétan nevesített személyiségi jog megsértése alapozhatja meg.

[51] A felperes egészséghez fűződő személyiségi joga megsértésének következtében az élet minősége nem vitatottan hátrányos megváltozott. Az említett körülményeket és a felperes egyéni helyzetét értékelve az elsőfokú bíróság által megállapított sérelemdíj összegét a felperes egészséghez való jogának sérelme alapján a felperes életvitelében bekövetkezett hátrányokkal arányban állónak találta a másodfokú bíróság is, ezért annak felemelésére nem látott lehetőséget.

[52] Az elsőfokú eljárásban a pertárgy értéke 8.971.118 forint volt, az utazási költség címén igényelt követelésre eső pertárgyérték 114.000 forint, ehhez számítottan a felperes az ezen a jogcímen igényelt követelése 87,5 %-ában lett pervesztes, ami 99.750 forint pertárgyértéket eredményez, míg a negyedéves takarítással felmerülő követelés pertárgyérték 213.360 forint. A felperes pernyertessége így a pertárgyértékhez viszonyítottan 6.893.010 forintra és ezáltal 77 %-ra módosult az elsőfokú eljárásban, az alperesé pedig 23 %-ra. Az elsőfokú bíróság döntésének részbeni megváltoztatása miatt a másodfokú bíróság nem találta szükségesnek módosítani az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség összegét, számottevő különbséget abban nem eredményezett a felperes pernyertessége arányának módosulása a háztartási kisegítő költségének leszállítása, illetve a jövőre nézve e járadék egy részére való jogosultság hiánya, és az utazási költség leszállítása miatt.

[53] Az elsőfokú ítélet megváltoztatása érintette az illeték viselésére vonatkozó rendelkezéseket. Az alperes 77 %-os pervesztességére figyelemmel az általa viselendő illeték összege 414.466 forintra, a felperes terhére eső illeték 123.801 forintra módosul, amit a felperes munkavállalói költségkedvezményre való jogosultsága miatt az állam visel az elsőfokú ítéletben megjelölt jogszabályi rendelkezés alapján. A perrel felmerült szakértői költségből 863.769 forintot köteles viselni az alperes, a fennmaradó összeg, 258.009 forint az állam terhén marad a felperes munkavállalói költségkedvezményre való jogosultsága folytán.

Záró rendelkezések

[54] A fellebbezéssel érintett pertárgyérték felek által kifogásolt összegekben alakult, a Pp. 24. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel (alperes: 4.039.536 + 1.134.149 + 138.387 + 85.500 + 8.004 + 213.360 + 416.560 + 20.000 + 11.500 forint, felperes: 1.000.000, összesen: 7.066.996 forint) az alperes ugyanis egyes követelések körében teljes elutasítást, mások esetében 50 %-os leszállítást kért. A fellebbezések nem vezettek eredményre, de a fellebbezéssel érintett, megalapozott kereseti követelésekre eső pertárgyérték (6.760.132 Ft) tekintettel túlnyomó részben a felperes tekinthető pernyertesnek, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján alperes köteles megfizetni a felperesnek a másodfokú eljárással felmerült költségét, amit a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése szerint mérsékelt összegben állapított meg. Figyelembe vette az ítéltábla az eredménytelen felperesi fellebbezés miatti perköltség összegét is és azt, hogy a másodfokú eljárásban tárgyalás tartására nem került sor, és a felperes mindösszesen két beadványt szerkesztett.

[55] A fellebbezési illeték alapulvételével az Itv. 39. § (1) bekezdés a) pontja és 46. § (1) bekezdése alapján számította ki a másodfokú bíróság a fellebbezési eljárási illeték összegét. A felperesi pervesztes rész vonatkozásában (1.298.860) terhére eső illeték munkavállalói költségkedvezményre való jogosultsága folytán a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése alapján az állam terhén marad, míg az alperes a pervesztes rész (5.768.136) vonatkozásában ugyanezen rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles annak viselésére.

[56] A másodfokú bíróság a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján a fellebbezésről tárgyaláson kívül határozott.

Budapest, 2022. szeptember 15.

dr. Orosz Andrea s.k.
s.k.

a tanács elnöke

dr. Szalai Beatrix s.k.

előadó bíró

dr. Laczó Adrienn Lilla

bíró